

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/3282 GK 13
7/4186 GK 13
7/4370 GK 13
7/4371 GK 13
7/4374 GK 13

Sayı : Z-99074258-610-123
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

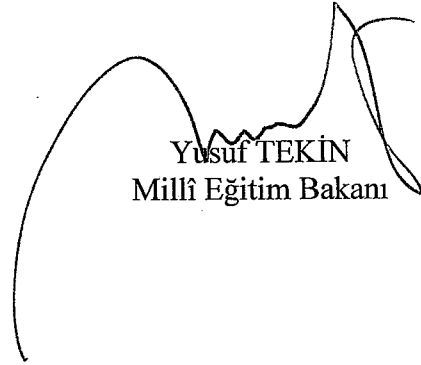
26 /10 /2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 25.08.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1272644 sayılı yazınız.
b) 19.09.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1285319 sayılı yazınız.
c) 27.09.2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1289696 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazıyla iletilen Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/3282, Gaziantep Milletvekili Sevdâ KARACA DEMİR'in 7/4186, İstanbul Milletvekili Özgül SAKİ'nin 7/4370, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/4371 ve İstanbul Milletvekili Saliha Sera KADIGİL'in 7/4374 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (7 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4370

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ÖZGÜL SAKI'NIN 7/4370 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımız tarafından her yıl yurt dışına resmî burslu statüde öğrenci gönderilmektedir. Bu kapsamda yurt dışına gönderilecek öğrenciler, ilgili mevzuat gereğince ve kendi özgür iradeleri ile imzaladıkları taahhütname hükümleri uyarınca öğrenim görmekte ve imzaladıkları sözleşme gereğince mevzuat ve taahhütname hükümlerine uymak zorundadırlar.

Yurt dışına gönderilen öğrencilerin, öğrenimlerini başarıyla tamamlayarak yurda dönüp adına öğrenim gördükleri kurumlara katkı sunmaları beklenmektedir. Bakanlığımız öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları için öğrenim süreçleri boyunca gerekli desteği vermekte ve kolaylıkları sağlamaktadır. Ancak, Türk Öğrencilerin Yabancı Ülkelerde Öğrenimleri Hakkında Yönetmeliğin “Tazminat” başlıklı 38’inci maddesi uyarınca öğrencilerden öğrenimlerini gönderiliş amaçlarına uygun bir dereceyle tamamlamayanlar, öğrenimlerinden vazgeçenler, öğrenimlerini tamamladıktan sonra iki ay içinde görev talep etmeyenler, atandığı ya da durumuna uygun teklif edilen göreve yasal süresi içinde başlamayanlar, yüklenme senedi ile muteber imzalı müteselsil kefalet senedi hükümlerine uymayanlar, mecburi hizmetlerini tamamlamadan görevlerinden istifa edenler veya devlet memurluğundan ihraç edilenler, mevzuata aykırı hareketlerden dolayı öğrencilikle ilişkisi kesilenler hakkında tazminat takibatına geçilmektedir.

Kamu kaynakları kullanılarak yurt dışına gönderilen burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla ve gönderiliş amaçlarına uygun olarak tamamladıktan sonra yurda dönüp ülkemize hizmet etmeleri esastır. Aksi durumlar için uygulanacak usul ve esaslar ise kanun koyucu tarafından belirlenmiş olup kamu zararına mahal verilmemesi ve Hazine alacağının korunması için taahhütlerini ihlal eden öğrencilere yönelik ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde belirlenen süreçlerin başlatılması yasal zorunluluktur.

1416 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesi ile 657 sayılı Kanun’un “Yurtdışı Eğitim Masraflarının Tahsili” başlıklı ek 34’üncü maddesi gereğince, tazminatlı duruma düşen öğrenciler, kendileri için döviz olarak yapılmış olan her türlü masrafı aynı döviz cins ve miktarı üzerinden ödemekle yükümlüdür. Döviz borcu, ödeme tarihindeki T.C. Merkez Bankası’na tespit ve ilan edilen efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası ile ödenir. Ayrıca borç azami 5 yıla kadar da taksitlendirilebilmektedir.

Burs programı karşılıklı bir burs olup öğrencilerin öğrenimlerini tamamladıktan sonra yurda dönmeleri ve adına öğrenim gördükleri kurumlara ve en nihayetinde ülkemize katkı sunmaları beklenmektedir. Bakanlığımız tazminatlı durumda olan öğrenciler mağdur edilmeden ve hakları korunarak mevzuat hükümleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Tazminatlı duruma düşen öğrencilerin mağduriyetlerini gidermek ve ödemelerinde kolaylık sağlamak üzere öğrenciler lehine çeşitli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Tazminatlı durumda olan öğrencilerin faiz borçlarının affedilmesi ve borçlarının yapılandırılarak ödemelerinde kolaylık sağlanması amacıyla 2006, 2011, 2014, 2021 ve 2023 yıllarında olmak üzere 5 kez yasal düzenleme yapılmıştır. Öte yandan 1416 sayılı Kanun’un 19’uncu maddesinde 2016 yılında yapılan değişiklikle: “Yurt dışına gönderilenlerden ruh veya beden sağlığının öğrenimini sürdürmesine imkân tanımaması durumu, eğitim ve araştırma

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

hastaneleri veya üniversite hastanelerinden alınacak sağlık kurulu raporu ve bu hususla ilgili olarak Millî Eğitim Bakanlığınca istenen diğer destekleyici belgeler ile tespit edilenlerin öğrencilikle ilişkisi kesilir. Bu kişilerden tahsil masrafı istenmez ve bu kişiler mecburi hizmetle yükümlü tutulmaz." hükmü eklenmiş olup hastalık hallerinde olası mağduriyetlerin yaşanmaması için gerekli kolaylık sağlanmıştır. Ayrıca, 2021 yılında 1416 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle faiz hesabının başlangıç tarihinde sarf tarihinin esas alınmasından vazgeçilerek öğrencilerin lehine olacak şekilde taahhüdün ihlal ettiği tarihin faiz başlangıç tarihi olarak esas alınması uygulamasına geçilmiştir. Bunun yanında, Covid-19 salgını sırasında tazminatlı durumda olan öğrencilerin mağdur olmamaları için salgın boyunca ödeme planları ve ödemeleri ertelenmiştir.

Sonuç olarak, hem ilgili mevzuatta hem de idari uygulamalarda yurt dışında öğrenim gören burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla tamamlamaları için yeterli destek ve kolaylıklar bulunmaktadır. Özellikle belirtmek gerekir ki tazminatlı durumda olan öğrencilerden gönderiliş amacına uygun nihai öğrenim derecesi ile yurda dönenler, para borçlarına karşılık görev alabilmektedirler. Bu uygulamayla, hem kamu yararının korunması hem de öğrencilerin mağdur olmaması amaçlanmıştır.

Bu itibarla;

1) 3.201 öğrenci, 08.04.1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun ve 01.03.2020 tarihli ve 31055 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Öğrencilerin Yabancı Ülkelerde Öğrenimleri Hakkında Yönetmelik uyarınca yurt dışında resmî burslu statüde lisansüstü seviyede öğrenimlerine devam etmektedir.

2) Burs programı kapsamında yurt dışına gönderilip tazminatlı durumda olan kişilerle ilgili olarak borcun ödenmesi hususunda anlaşma sağlanamaması üzerine Hazine alacağının tahsili için adli yargıda açılan ve derdest olan dava sayısı 189'dur.

3) Kişilerin Hazineye olan borçlarını ödemesi sürecinde kolaylık sağlayan sabit kur düzenlemeleri genel bir düzenleme niteliğinde olup tüm kamu alacaklarını kapsamaktadır. Bakanlığımız dışında diğer kamu kurumlarının da ilgililerden döviz cinsi kamu alacağı bulunduğundan, konunun Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinesinde tüm kamu kurumlarının da dâhil olduğu kanuni düzenleme gerektiren bir husus olduğu değerlendirilmektedir.

4) Kamu kaynakları kullanılarak yurt dışına gönderilen burslu öğrencilerin öğrenimlerini başarıyla ve gönderiliş amaçlarına uygun olarak tamamladıktan sonra yurda dönüp ülkemize hizmet etmeleri esastır. Aksi durumlar için uygulanacak usul ve esaslar ise kanun koyucu tarafından belirlenmiş olup kamu zararına mahal verilmemesi ve Hazine alacağının korunması için taahhütlerini ihlal eden öğrencilere yönelik ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde belirlenen süreçlerin başlatılması yasal zorunluluktur.

5) Kanun'a dayalı olarak 1929 yılından beri Bakanlığımız tarafından yürütülen YLSY burs programı, ülkemizin farklı ihtisas alanlarındaki yüksek nitelikli insan gücü ihtiyacını karşılamak üzere ilgililer için mecburi hizmet karşılığında yurt dışında dünyanın önde gelen üniversitelerinde lisansüstü öğrenim görme fırsatı sunan bir programdır. 1416 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1929 yılından günümüze kadar bir devlet politikası olarak uygulanan YLSY burs programı, bu haliyle ülkemizin beşeri sermayesine yapılan en büyük yatırımlardan biridir.

Burs programı Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar bilim, sanat ve kültür hayatımıza yön veren birçok değerli şahsiyetin yetişmesine vesile olmuş; program sayesinde ülkemizin kalkınması sürecinde kalıcı izler bırakan ve toplum hayatına yön veren birçok akademisyen, bürokrat, sanatçı ve siyasetçi yetişmiştir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Burs programının amacı yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamaktır. Resmî burslu statüde yurt dışına gönderilen öğrencilere yapılan öğrenim masraflarının tamamı kamu kaynakları kullanılarak Bakanlığımız bütçesinden karşılanmaktadır. Burs programı, karşılıklı bir burs olup öğrencilerin öğrenimlerini tamamladıktan sonra yurda dönmeleri ve adına öğrenim gördükleri kurumlara ve en nihayetinde ülkemize katkı sunmaları beklenmektedir.